

Landgoed Zijpsche Kreek

Plantoelichting Masterplan Natuurontwikkeling

Aanleiding

De Stichting Anitya Foundation heeft de intentie op gronden rond de Anna Jacobahoeve een ambitieus natuurontwikkelingsproject uit te voeren. Het betreft gronden aan weerszijden van de Langeweg te Anna Jacobapolder op het eiland St-Philipsland. Het project beslaat een totale oppervlakte van 38 ha., inclusief het erfperceel rond de Anna Jacobahoeve. De Stichting heeft onder andere als doelstelling natuurontwikkeling te laten samen gaan met vormen van lokaal recreatief medegebruik. In het Masterplan is de natuurontwikkeling dan ook in samenhang met een aantal recreatieve voorzieningen vormgegeven.

De Stichting heeft om meerdere reden haar oog laten vallen op de betreffende locatie:

Ruimtelijk gezien is de locatie aan het einde van de (voormalige) Rijksweg naar het voormalige veer Anna Jacobapolder - Zijpe een bijzondere plek.

De weg loopt thans min of meer dood bij de voormalige veerhaven. Door middel van het natuurontwikkelingsplan kan de plek, mede in relatie tot de voormalige Rijksweg en voormalige veerhaven meer betekenis krijgen. In deze zin fungeert het natuurontwikkelingsplan als een landschappelijk baken voor de westkant van St-Philipsland. Het veer Anna Jacobapolder - Zijpe vaart weer. Nu als toeristisch fietsveer in het zomerseizoen. De doelstelling van de Stichting om het natuurgebied gebied ook in dag-recreatief opzicht betekenis te geven sluit goed op dit gegeven aan.

Vanuit het Rijksbeleid is er behoefte aan een versterking van de natuurfunctie tussen de Delta en de Biesbosch. De gedachten gaan hierbij uit naar 'stepping stones' met een robuust karakter.

Het natuurontwikkelingsplan Zijpsche Kreek heeft vanwege zijn omvang van ca. 38 ha. de potentie uit te groeien tot een stepping stone in de as Delta - Biesbosch.

In algemeen zin is St-Philipsland niet rijk aan natuurlijke componenten. De Eendenkooi, Het Bosje van Klompe, alsmede de Bruintjes Kreek vormen de enige natuurgebieden van enige omvang.

Het natuurontwikkelingsplan vormt een waardevolle aanvulling op het natuurlijk areaal van het eiland. Dit geldt te meer indien wordt ingespeeld op de maat en de schaal van de aanwezige landschapselementen.

De randlengte tussen de agrarische functie (de hoofdfunctie van het eiland) en de toekomstige natuurfunctie is gering.

Het natuurontwikkelingsplan Zijpsche Kreek wordt aan drie zijden omgeven door wegen slechts aan de oostkant (en beperkt) aan de noordzijde is sprake van een directe begrenzing aan landbouwgrond. Daarnaast bevinden zich aan de oostzijde voornamelijk boomgaarden, welke gebaat zijn bij beschutting.

Hoofdopzet Masterplan

Het natuurontwikkelingsplan krijgt het karakter van een landgoed dat is aangelegd rond de Anna Jacobahoeve. Deze boerderij vormt het centrale punt binnen het ruimtelijk concept. In de schuur van de hoeve wordt een tentoonstelling ingericht voor bezoekers. Naast aandacht voor het natuurgebied (in ontwikkeling) kan hier meer algemene informatie over de streek worden gegeven. De erfbeplanting krijgt een authentiek Zeeuws karakter, onder andere door de aanleg van een hoogstam boomgaard.

De boerderijtuin wordt met oog voor de privacy aspecten van de bewoner van de Anna Jacobahoeve opengesteld voor het publiek. De stichting heeft voor ogen de hoeve als beheerderswoning te benutten.

Een stelsel van laanbeplantingen bestaande uit abeel draagt zorg voor de ruimtelijk samenhang tussen de terreindelen aan weerszijden van de Langeweg. De lanen bestaan uit vijf rijen bomen en zijn gericht op de boerderij. Tevens 'omarmen' zij het erf. Daarnaast wordt dit stelsel aangebracht evenwijdig aan de Langeweg en langs de Rijksweg. Door de lanen breed op te zetten blijft een gevoel van ruimte aanwezig dat aansluit bij de maat en schaal van het gebied.

De keuze voor abelen als boomsoort van het lanenstelsel is enerzijds gebaseerd op de klimatologische omstandigheden en anderzijds op de fraaie habitus die goed in het Zeeuwse landschap past. De abeel is zeker in vergelijking met andere populierensoorten een boomsoort met een duurzaam karakter.

De Zijpsche Kreek is in het Masterplan opgewaardeerd tot een kreek in de werkelijke betekenis van het woord. De huidige verschijningsvorm van de Zijpsche Kreek heeft het karakter van een slingerende sloot. Alleen aan de loop is de watergang nog herkenbaar als kreekrestant. De kreek wordt aanzienlijk verbreed en voorzien van een zijtak in oostelijke richting. Langs de kreek worden de oevers afgegraven en glooiend aangelegd, zodat zich hier uitgebreide rietzones kunnen ontwikkelen.

Plaatselijk wordt de oever van de kreek begeleid door rijen knotbomen.

Het plan voorziet in de aanleg van een drietal afzonderlijke boselementen. Het grootste boselement (ca. 8 ha., inclusief de lanen) bevindt zich ten noorden van de Anna Jacobahoeve. De overige twee boselementen bevinden zich ten zuiden van de Langeweg en ten oosten van de (huidige) Zijpsche Kreek. Deze elementen zijn iets kleiner en hebben een oppervlak van ca. 3 en 5 ha. Bij het meest zuidelijke bos is een overgang van water naar rietland, moerasbos en meer hoger gelegen bos vorm gegeven. Het boselement aan de zijde van de Langeweg sluit aan op een weide waarin enkele boomgroepen, bestaande uit solitaire bomen zijn opgenomen.

Naast het lanenstelsel en het bos wordt de overige grond volledig in grasland gelegd. Op dit grasland vindt in een extensieve vorm beweiding met schapen plaats. De totale oppervlakte beplant terrein omvat ca. 20 ha. (bos en lanen), terwijl de oppervlakte grasland 14 ha. beslaat. Daarnaast is in het plan een oppervlak van 4 ha. rietland en water voorzien.

Recreatief medegebruik

Naast het bij de hoofdopzet genoemde gebruik van de schuur van de hoeve en het erf wordt het gebied door middel van een rondgaand stelsel van wandelpaden voor het publiek ontsloten. De paden zijn op de tekening van het Masterplan aangegeven. Ook vanuit het stelsel van wandelpaden is de Anna Jacobahoeve opgevat als het centrum van het gebied. Vanuit de boerderij zijn in beide gebiedsdelen (noord en zuid van de Langeweg) rondwandelingen mogelijk. De bezoeker wordt hierbij zowel door de lanen, het bos als door het grazige deel gevoerd.

De wandelroute voert tevens over het water. Vanaf een tweetal wandelbruggen over de kreken kan het water optimaal worden beleefd.

Ten behoeve van het dorp Anna Jacobapolder is evenwijdig aan de Langeweg binnen het lanenstelsel rekening gehouden met een ontsluiting voor wandelaars.

Het landelijk gebied wordt in toenemende mate benut door ruiters. In een nieuw te ontwikkelen natuurgebied is de inpassing van een ruiterspad optimaal mogelijk. Zo is aan de oostkant van het gebied een ruiterroute voorzien, welke een verbinding vormt tussen de Rijksweg en de Langeweg.

Middelburg, 21 december 2001

LANDGOED ZIJPSCHE KREEK
Masterplan natuurontwikkeling

